

Чепеляк Карина, Ковбаса Микола

курсанти групи ДР-641

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,

м. Дніпро, Україна

Karina Chepelyak, Mykola Kovbasa

cadets of the DR-641 group Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs,

Dnipro, Ukraine

Науковий керівник: **Диса Олена**, кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри філософії та політології

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Scientific supervisor: **Olena Dysa**, candidate of psychological sciences, associate professor

Associate Professor of the Department of Philosophy and political science,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

Dnipro, Ukraine

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

В УКРАЇНІ

PROBLEMS OF THE LEGAL AMBUSHES FOR THE DEVELOPMENT OF INFORMATIONAL SOCIETY IN UKRAINE

На сучасному етапі розвитку суспільства у період науково-технічного прогресу значного поширення набуває прагнення побудувати інформаційне суспільство, спрямоване на задоволення інтересів людей, а також на вільний доступ до знань у сфері інформаційних технологій. Формування та розвитку інформаційного суспільства в країні впливає на розвиток внутрішньодержавної та міжнародної економіки, що зумовлює кардинальну зміну життя людей певного суспільства, і тим самим спосіб влаштування всього сучасного світу.

Процеси реформування, які відбуваються в Україні, передбачають значні зміни у процесі взаємодії державних установ і громадян. Тому важливою проблемою стає правове регулювання інформаційної взаємодії. Дана тема не є новою, вона знайшла своє відображення у працях вітчизняних вчених: Р.А. Калюжний, М.Я. Швець, В.А. Копилов та ін. Оскільки проблема розвитку інформаційного суспільства відносно нова для нашої країни, вона потребує постійного дослідження, пошуку нових правових механізмів регулювання інформаційної взаємодії.

Основним пріоритетом будь-якої держави на міжнародній арені є прагнення побудови такого інформаційного суспільства яке буде, в першу чергу, відкрите, спрямоване на інтереси всіх громадян, побудоване за новими стандартами, які нададуть кожному можливість реалізувати як власний потенціал, так і суспільний.

Зазначимо, що початок 21 століття визначально вплинув на світогляд багатьох держав світу, і ввів в обіг нове соціальне явище, яке на сьогоднішній день називають інформаційним суспільством. У суспільних відносинах з'являється новий аспект взаємодії - інформаційні правовідносини. У зв'язку з цим, постає нагальна потреба з приводу регулювання даного виду відносин у суспільстві за допомогою чинного національного законодавства.

Завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні були визначені ще у 2007 р. із ухваленням Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [1].

Наступним кроком в даному напрямі слугує Концепція, схвалена урядом, яка була прийнята на 2018-2020 р. Основною метою документа є реалізація ініціатив "Цифрового порядку денного України 2020" (цифрова стратегія) для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України у найбільш перспективних сферах [2, с.1-32].

Окрім вищезазначених законів, можна виокремити також: Закон України «Про інформаційні агентства», також Україна підписала Конвенцію Європейського союзу «Про кіберзлочинність» та

багато інших нормативно-правових актів, що покликані регулювати суспільні відносини, що виникають з приводу інформації.

Для включення правової держави у сферу сучасних інформаційних технологій необхідно прийняти такі законопроекти, які б відповідали європейським стандартам, тобто міжнародному законодавству. Або навпаки скасувати певні нормативно-правові акти, які пошкоджують ефективному впровадженню інформаційного суспільства. Але на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства в Україні простежується тенденція до правової неврегульованості значної кількості інформаційних правовідносин. Пов'язане це, найперше, з розбіжностями у системі національного законодавства України та європейського законодавства, що і створює значні перешкоди для якісної розбудови інформаційного суспільства. Залишаються проблеми, які потребують вирішення. До них належать:

а) відсутність локальної чіткої ієрархічної відповідності законів, що викликають суперечливе тлумачення для застосування норм на практиці;

б) велика кількість законів і підзаконних актів у сфері інформаційних відносин ускладнює їхній пошук, аналіз і узгодження для практичного застосування;

в) розбіжність у розумінні структури і складу системи законодавства у сфері інформаційних відносин і підходи до їх формування;

г) включення норм (непоодинокі випадки) окремих законів у систему законодавства, що є у підзаконних нормативних актах, а це призводить до колізійності норм, а найчастіше і до ігнорування норм закону (використовуються норми підзаконного акту);

д) прийняття нових правових актів у сфері інформаційних відносин, що нерідко не погоджені концептуально з раніше прийнятими, як наслідок – виникнення правового хаосу [3].

З метою подолання проблем, які виникають на шляху побудови інформаційного суспільства та його правового регулювання, першочергово необхідно тлумачити нормативно-правові акти таким чином, щоб вони були доступними для кожного і ними легко оперували представники пріоритетних сфер людської діяльності.

Адже дані знання, які згодом відображаються у формі нормативно-правових актів напрацьовані світовим досвідом, колективним розумом, і вони, як правило, належать до різних культур. А також надати кожній людині можливість вільного доступу до інформації, обміну та користування нею, розвивати власний потенціал, а тим самим створювати кращі умови для життя.

Розгляд проблеми побудови інформаційного суспільства та його правових засад показує, що у процесі дослідження даної теми виникає багато питань, які потребують ретельного вивчення. Зокрема, визначення інформаційної політики держави. У боротьбі з інформаційними війнами необхідно приводити законодавство до європейських стандартів задля забезпечення збереження інтересів держави, а також аби захистити певні групи населення від шкідливого контенту, але при цьому має бути збережений принцип свободи слова.

Таким чином, для побудови ефективної інформаційної системи необхідно залучення не лише внутрішньодержавного законодавства, а й міжнародного за європейськими стандартами.

Перелік використаних джерел

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки [Електронний ресурс]: Закон України № 537-V від 09.01.2007 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>.
2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67- р. // Урядовий портал. – С.1–32.
3. Березовець Л. В. Інституційне забезпечення – фундаментальна передумова побудови та розвитку інформаційного суспільства / Л. В. Березень // Інформаційне суспільство. Шлях України. – К., 2004.